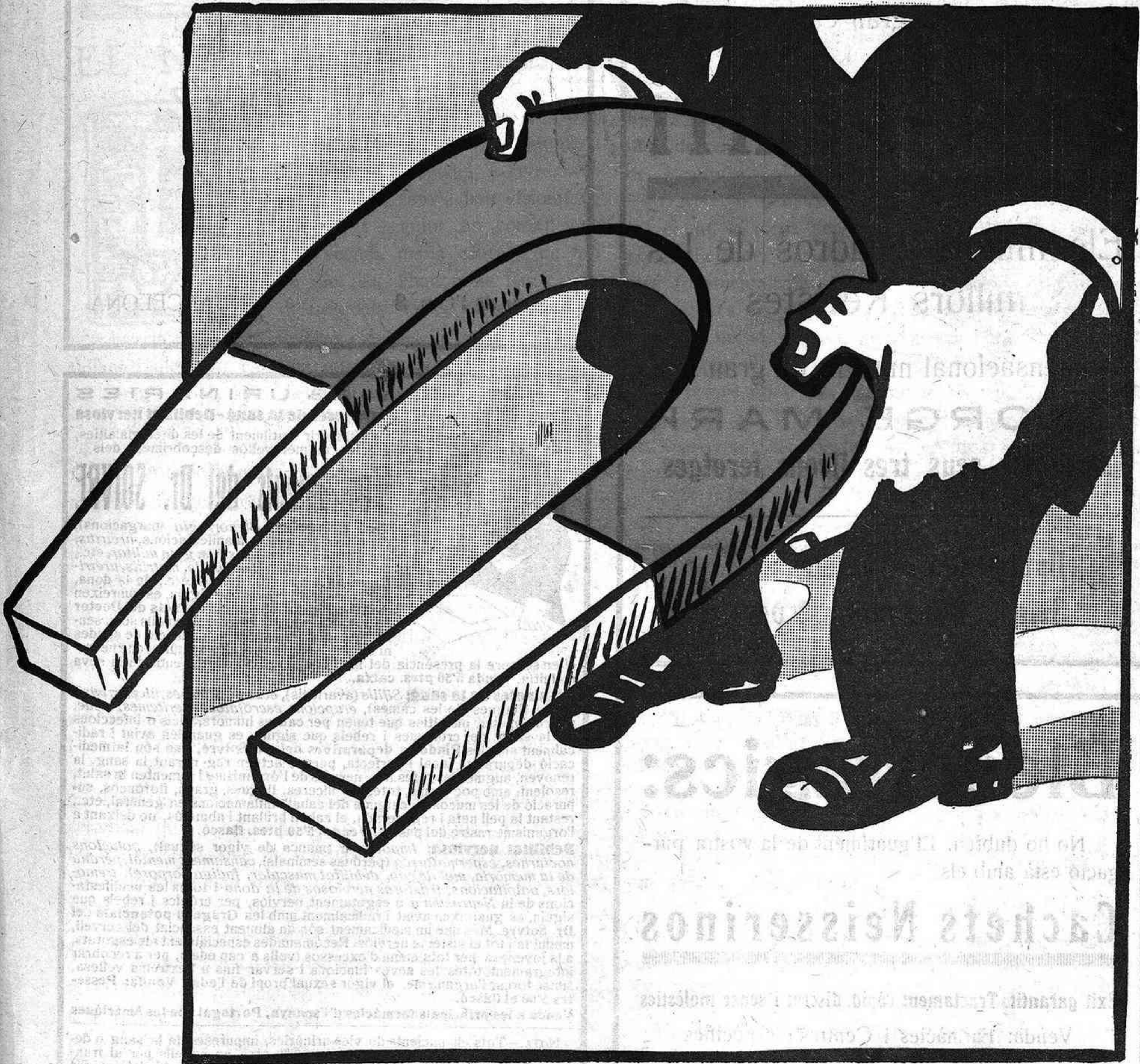

Barcelona, 28 de juny de 1928

L'Esquella de la Torratxa

ANY LI - Núm. 2558 - 15 cts. - Atrassats 30

HOY LAS CIENCIAS ADELANTAN

Nou invent per a trobar els avions que es perden al Pol Nort.

TEATRE COMIC

Avui, dijous, REVETLLA DE
SANT PERE, i tots els dies

Manuel Sugrañes

presenta el gran espectacle

Pout-Pourri

Els millors quadros de les
millors Revistes

i el sensacional número de gran éxit:

GEORGE MARK
amb els seus tres lleons ferotges

Butaques a 5 pessetes

Seients numerats a 2 pessetes

Blenorràgics:

No ho dubteu. El guariment de la vostra pur-
gació està amb els

Cachets Neisserinos

Exit garantit. Tractament ràpid, discret i sense molèsties

Venda: Farmàcies i Centres d'específics

Preu de la capsula: 5'50 pessetes

TRENCATS

temps i diner, no deveu comprar cap
aparell sense visitar abans aquesta casa.

Tingueu sempre present que, els millors aparells del món per al guariment de tota mena
d'hèrnia en homes, dones i criatures, són els de la casa TORRENT. Sense traves ni elàstics
enfarfegosos de cap mena. No molesten ni embarassen, deixant que hom es mogui lliurement
i faci els treballs mes durs i pesats, sense la més petita molèstia. Si voleu estalviar salut,
CASA TORRENT - 13, Unió, 13 - BARCELONA

BICICLETES ESPORTS
ACCESORIS

SANROMÀ

Balmes, 62 - Telèfon 1445 A - BARCELONA

DEMANEU TARIFES DE PREUS

ANTONI LOPEZ

IMPRESSOR

Carrer de l'Om, 8

BARCELONA

VIES URINÀRIES

Impureses de la sang - Debilitat nerviosa

Prou sofrir inutilment de les dites malalties,
gràcies al meravellós descobriment dels

Medicaments del Dr. SOIVRE

Vies urinàries: *Blenorràgia* (purgacions),
amb totes les seves manifestacions, *uretritis*,
prostatitis, *orquitis*, *cistitis*, *gota militar*, etc.,
de l'home, i *vulvitis*, *vaginitis*, *metritis*, *uretri-*
tis, *cistitis*, *anexitis*, *fluxos*, etc.; de la dona,
per cròniques i rebels que siguin, es guareixen
aviat i radicalment amb els **Catxets del Doctor**
Soivre. Els malalts es guareixen ells sols, sen-
se injeccions, lavatges, ni aplicació de sondes
ni bugies, etc., tan perillós sempre i que neces-
sitin sempre la presència del metge, i ningú no s'assabenta de la seva
malaltia. **Venda: 5'50 ptes. caixa.**

Impureses de la sang: *Sífilis* (avariós), *eczemes*, *herpes*, *úlceres vari-*
coses (llagues de les cames), *erupcions escrofuloses*, *eritemes*, *acné*,
urticària, etc., malalties que tenen per causes humors, vicis o infeccions
de la sang, per cròniques i rebels que siguin, es guareixen aviat i radi-
calment amb les **Pindoles depuratives del Dr. Soivre**, que són la medi-
cació depurativa ideal i perfecta, perquè actuen regenerant la sang, la
renoven, augmenten totes les energies de l'organisme i fomenten la salut,
resolent, amb poc temps, totes les úlceres, llagues, grans, florons, su-
puració de les mucoses, caiguda del cabell, inflamacions en general, etc.,
restant la pell neta i regenerada, el cabell brillant i abundant, no deixant a
l'organisme rastre del passat. **Venda: 5'50 ptes. flascó.**

Debilitat nerviosa: *Impotència* (manca de vigor sexual), *polucions*
nocturnes, *espermatòria* (pèrdues seminals), *cansament mental*, *pèrdua*
de la memòria, *mal de cap*, *debilitat muscular*, *fatiga corporal*, *trem-*
olors, *palpitacions*, *trastorns nerviosos de la dona* i totes les manifesta-
cions de la *Neurastènia* o esgotament nerviós, per crònics i rebels que
siguin, es guareixen aviat i radicalment amb les **Gragees potencials del**
Dr. Soivre. Més que un medicament són un aliment essencial del cervell,
medulla i tot el sistema nerviós. Recomanades especialment als esgotats,
a la juvenesa, per tota mena d'excessos (vells a cap edat), per a recobrar
íntegrament totes les seves funcions i servir fins a l'extrema vellesa,
sense forçar l'organisme, el vigor sexual propi de l'edat. **Venda: Pes-**
setes 5'50 el flascó.

Venda a les principals farmàcies d'Espanya, Portugal i de les Amèriques

NOTA.—Tots els pacients de vies urinàries, impureses de la sang o de-
bilitat nerviosa, adreçant-se i remetent 0'50 ptes. en segells per al fran-
queig a **Oficines Laboratori Sòkatar, carrer del Ter, 16. telèfon 544**
S. M. Barcelona, rebran gratis un llibre explicatiu sobre l'origen, desen-
trentament, tractament i guariment de les dites malalties.

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
Llibreria Espanyola, Rambla del Mig, 20
BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ
Fora de Barcelona:
Espanya: trimestre 3 ptes. Estranger, 5

EL NU I EL SWEATER

Poc temps després d'ésser a París, vaig fer, naturalment, l'acostumada visita al Museu del Louvre. No cal dir, que, com a bon visitant de museus, i seguint un consell que una vegada deixà caure, com qui no diu res, l'honorable Enric Jardí (un dels homes de qui Catalunya hauria d'esperar quelcom més que la seva tasca quotidiana i silenciosa i íntima, quan, per la seva vàlua, podria fer molt, amb la seva ciència i seny, per la cultura catalana), no vaig seguir sales i més sales, sense solta ni volta. Si no que hi entrí amb un propòsit determinat: admirar la "Victòria de Samotràcia", la "Venus de Milo" i el famós quadre de Leonard de Vinci: "La Gioconda".

A dir veritat, després d'estar mig hora davant la "Victòria de Samotràcia", vaig entrar a la petita galeria on hi guarden la "Venus de Milo" i ja no em vaig moure fins que van cridar el clàssic: *On ferme! On ferme!*

Vaig gaudir de la "Venus de Milo", tot allò que en pot gaudir persona humana, no gaire entesa o especialitzada en qüestions d'art: la línia, la gràcia, l'elegància, la serenitat, la puresa d'aquella espatlla i d'aquell cos nu i ben fet; aquell tors que sembla que tremoli, alhora que se sent el flaïre de carn dura i fresca... Tota aquella emoció literària que hi ha en les obres mestres. Confesso sincerament que si hi havia en aquella admiració un *frisson*, no era de sexe, sinó de sensualitat; el mateix *frisson* que deu sentir-se quan un acaricia pausadament la pell d'un préssec o es venta quan fa calor...

Un nu no és mai perillós mentre no hi hagi moviment... El nu és quelcom clàssic i digne; quelcom humà i diví... A Déu, segons la llegenda religiosa, quan se li va ocórrer construir el món i fer habitable el Paradís Terrenal, no pensà en vestir Adam amb un vestit d'americana, ni Eva amb una faldilleta curta. Els hi va donar per tota roba, la pell fresca i rosada... Les mateixes estampes litogràfiques religioses que dibuixen en les Històries Sagrades i en els llibres que van a parar a les nenes i als nois de les escoles, dibuixen nus. Si no recordem malament, als nostres distingits primers pares, quan els treu del Paradís, un àngel que fa de procurador del propietari de la finca.

Ningú no s'esvera, ningú no s'enfada, ningú no creu que així sigui perjudicial per a la moral pública i urbana.

Les mateixes Caves del Vaticà estan plenes de figures amb nus ben bé escandalosos que el pinzell magnífic d'un Àngel de carn i ossos va pintar amb una sensualitat i un goig carnal que fa fredat...

Així és que això dels nus, és cosa que, acceptada per l'Església de tot arreu, no creiem que sigui una impediment per a què a les nostres places es manifestin la bellesa de certes figures esculturals que dirien molt en nom de la cultura i el bon gust ciutadà.

D'haver-hi gent (ens diuen que aquesta campanya contra el nu, la mena personalment el distingit i auster canonge Tejedor, que és una de les persones més morals i més fonamentalment santes de Barcelona, i quina vida exemplar és de suposar que passi a la història i al santoral) que no els hi plagués aquesta obra, que es donin compte que ells hi veuen més malícia de la que pugui tenir la pròpia obra feta, que no en té cap. I, d'ésser certa l'enemistat amb el nu, volem d'una manera clara que posin samarretes als angelets de les litografies de Murillo, i pantalons a Mercuri, i un *sweater* a l'atleta del Disc.

FRANCESC MADRID

LA CELEBRITAT

Un poeta, al qual li plau que el tinguin per home cèlebre, contava a uns amics, com en visitar determinada ruïna gloriosa, va trobar el seu nom escrit en diversos indrets.

Un amic que l'oïa—sempre són els amics els que han de tirar la galleda d'aigua freda—digué ràpid:

—Sí, això és cert. Fou la segona vegada que visitàvem plegats el monument.

LLENGUATGE COMERCIAL

La Banca X és molt petita, gairebé insignificant. El seu director, però, n'està orgullós (no tant de la Banca com d'ésser banquer, potser), fins a l'extrem d'emprar per tots els seus actes, mots comercials.

En certa ocasió, feia algun temps que un dels seus subordinats no es portava gens bé. Feia tard, estava distret, incorria a cada pas en oblits imperdonables. Endebades se l'havia advertit i amenaçat, fins que, a l'últim, perduda ja la seva paciència, el cridà enfurismat un dia al seu despatx:

—Això no pot anar, senyor meu—li cridà—. És intolerable el que feu... M'és penós, això, però no hi ha altre remei; doneu el vostre treball per amortitzat. I, ara, retireu-vos, quedeu cancel·lat.

GLOSARI

ENCARA QUEDEN MISTERIS

Qui més qui menys, ha menjat alguna que altra vegada en un dining-car. O, dit d'una manera més clara: en un vago-restaurant.

Els menús del dining-car són una de les poques coses veritablement fantàstiques que encara ens queden a la vida, tan prosàica i uniformada. Es a dir: no els menús en si, sinó els components d'aquests menús.

Ens explicarem: generalment, quan es menja, es sap el que es menja. A casa, un plat d'escudella és un plat d'escudella; una truita, és una truita; un tall de carn, un tall de carn; una ala de pollastre, una ala de pollastre. A casa no s'enganya a ningú, tot és autèntic. De qualitat més o menys inferior, però autèntic.

En canvi, al tren, al vago-restaurant de qualsevol dels nostres llastimosos expressos, passa tot el contrari del que passa a casa. Al vagó restaurant mai saps el què menges. Si es fes una enquesta — ara que les enquestes estan de moda no vindria d'una—resultaria que mai ho ha sabut ningú.

Els menjars del dining-car són una cosa de conte de fades, una mena de miracle del pa i dels països al revés. I no és que la direcció no faci tot l'imaginable per a què els senyors de les tres sèries—la primera tot massa cru, la segona tot massa de pressa, la tercera tot massa cuit—descobreixin si el que mengen són veritables materials menjables, o bé si es tracta d'una graciosa imitació. El menú del dining-car no pot ésser més simple, més senzill, menys complicat. Des de què es menja en els trens, que el menú és el mateix: un puré o una crema de gallina; unes mongetes tendres saltades; un tall de rosbif o una cuixa de pollastre; uns fiambres: mortadella, vedella, formatge de porcell, etc.; un xic d'escarola; postres: formatge—uns formatges sense filiació, sense cèdula—i fruites.

Això és el que diu el menú i el que molta gent creu menjar. Ho creu perquè li diuen, per suggestió. Però mai ningú ha pogut esbrinar de quines misterioses matèries estan compostes aquests purès, aquestes mongetes saltades, aquells talls de vedella, aquelles cuixes de pollastre, aquells formatges enigmàtics.

¿I no és bonic això, aquest desconeixement, aquesta ignorància? No és deliciós?

VIRAI

ELS NENS DE LA PLAÇA DE SEPULVEDA I ELS DE LA PLAÇA DE CATALUNYA

—Hola, companys, ja heu sortit de l'ou?

—Sí; fa pocs dies que som ací. I a vosaltres, ¿com us va?

—Bé, per ara. Aquesta i jo, sempre amb la tortuga...

—Ja ens n'han contat alguna cosa. Fins sabem que t'han pres les regnes per a governar-la.

—Són gangues de l'ofici. Què hi vols fer! Després de tot, també fem la nostra via, com els italians, *piano piano si va lontano*. Però ara que me n'adono, ¿què hi feu ací tan ajupits sota aquests gerros? ¿Què teniu por de pluja?

—No, ca! Es que esperem que no passi ningú per a llançar-nos a l'aigua.

—Ben fet, així anireu més frescos. Qui ho tingué tan bé com vosaltres! I, sobretot, ja us convé que sortiu d'aquí, que feu una mica d'exercici. Si sembleu un pa de greix. Mira el teu company quina panxa que fa, si ni es deu poder moure. I aquesta? Va dit; el dia que a la nostra plaça toqui la tenora, aquesta i jo us convidem a ballar la sardana. Ja veureu si us posareu a to.

—Sí, que vindrem.

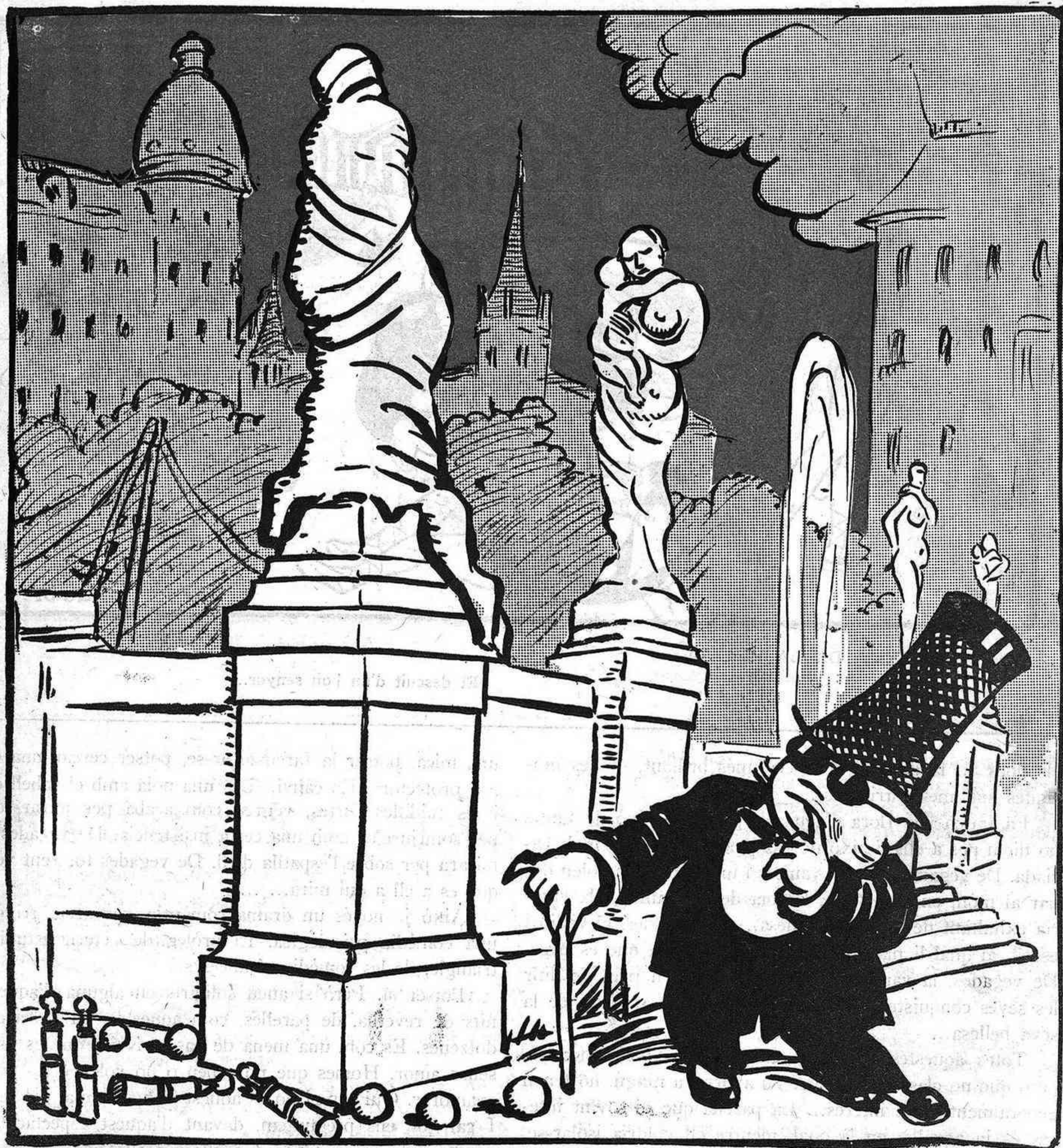
—Doncs, us esperem. I a reveure!

UN INFUSORI

SANT JOAN HONEST

—Diuen que aquesta és una nit boja. No pas pels que s'alimenten bé!

EL CEMENTIRI NOU DE LA PLAÇA DE CATALUNYA

—I aquí ens enterraran? Si que ens divertirem amb aquestes estàtues!

CAPRICIS I PARADOXES

PARELLES

Amb flames de foguera, amb piules voladores que empolsinen l'atzur de fonedisses estrelletes, o sense piules i sense fogueres. totes aquestes nits són una mica nit de revetlla. Nois i noies, la foguera la porten a la sang, i els passeigs i els parcs, els cafès i els cinemes, s'emplenen de

parelles d'enamorats... N'hi ha, de parelles, que preferixen els reconcs una mica discrets: interiors de cafès romàntics, bancs de jardins on quasi no arriben els resplendors dels fanalets multicolors o els crus reflexes dels voltàics. Són, sens dubte, les parelles d'enamorats veritables. Hom no sap si l'encís d'aquestes nits tèbies, perfumades, és fet per a ells, o si són els que donen a la nit el seu encís nupcial i galant, ple d'efluvis torbadors...

Però, en canvi, hi ha altres parelles a les quals més que, isolar-se, diríeu que els agrada exhibir-se. Cerquen

CINEMA DE LA PLATJA

El descuit d'un bon senyor...

els llocs on la llum té un esclat més brillant, on les músiques són més estridents...

La fauna i la flora d'aquestes parelles—això de fauna ho diem per a ells, i això de flora per a elles—és molt variada. De vegades, són un vanitos i una vanitosa: volen donar al món, en espectacle, la joia del seu amor i la vigoria exultant de la seva juvenesa... De vegades, el vanitos és ell, al qual li plau de mostrar una bellesa que es paga. De vegades, la vanitosa és ella, a la qual li plau de lluir les seves conquestes, els homes que junyeix al carro de la seva bellesa...

Totes aquestes parelles i altres de fàcil classificació, però que no classificarem per no avorrir a ningú, no tenen generalment gaire interès... La parella que té sovint interès és ja aquella, en la qual, mentre ell voldria isolar-se, cercar les discretes penombres, ella desitja ésser vista, ésser admirada... Drama romàntic a la vista...

Però la més interessant és la que ja no és la parella, sinó una trinitat. Ell és, generalment, un minyó elegant. Tots els detalls traeixen que és de casa bona. Ella, en canvi, sap ésser elegant, malgrat la baratura de les teles... Sense elles, sense les teles, estaria indubtablement millor; és d'una bellesa esplèndida. Els acompanya una mamà, i en la mamà, la baratura de les robes—generalment d'un negre destenyit—apunta degenerar en misèria... Contempleu a la noia una estona, contempleu-la llargament, insistentment. Cerqueu que el seu acompanyant no se n'adoni; feu que ella, en canvi, s'adoni d'aquesta maniobra...

I bé, si és una noia amb cabell llarg, amb tirabuixons, una noia una mica segle XIX encara, la veureu empallidir

una mica, potser la fareu alçar-se, potser cercar una ombra protectora. En canvi, si és una noia amb el cabell curt i les faldilles curtes, veureu com acaba per mirar-vos i per somriure'us amb una certa insistència. De vegades, us mirarà per sobre l'espatlla d'ell. De vegades tot fent veure que és a ell a qui mira... ..

Això ja no és un drama romàntic, pensareu. Això és una comèdia psicològica. El pròleg de l'etern estudi en triangle, de les comèdies franceses.

Potser sí. Però si aneu solitaris en alguna d'aquestes nits de revetlla, de parelles, com aquestes, en trobareu a dotzenes. Es com una mena de passa. Noies que es donen sense amor. Homes que no saben o no volen o no poden enamorar. Qui sap si no és aquest el nostre mal del segle! I cal que ens preguntem, davant d'aquest espectacle, ¿a qui hem de compadir més, a ells o a elles?...

DOMÈNEC GUANSÉ

EL DESCANS, ELS TEATRES I EL CINEMA

A París, un actor ha llançat la idea del repòs setmanal per als artistes de teatre i de *music-hall*. Ha trobat de seguida un bon nombre d'adhesions importants. Però el director del seu teatre no s'ha deixat impressionar per aquesta espasa de Damocles que amenaça tant com a ell, a tots els directors.

—Abans de què el teu projecte pugui ésser dut a la pràctica—li ha dit—jo ja hauré convertit tots els meus teatres en cinemes.

CINEMA DE LA PLATJA

...o la vergonya mal entesa.

COM SON ELS NOSTRES ACTORS

JAUME BORRÀS

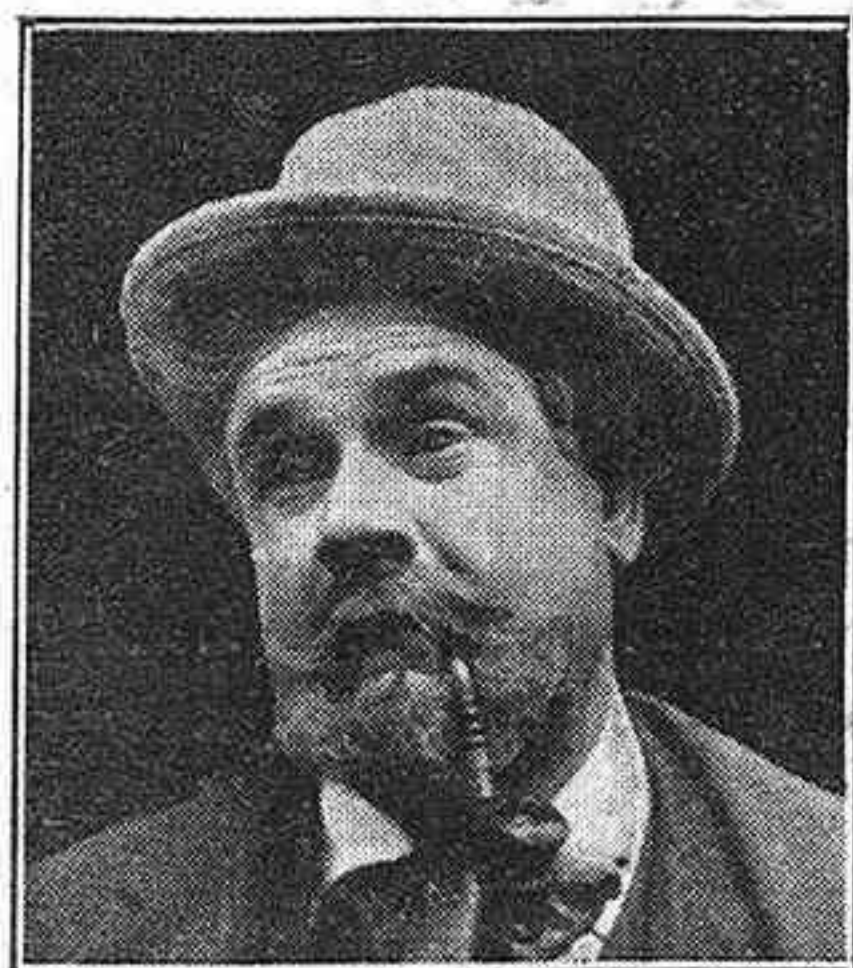
Jaume Borràs té una gran figura i una gran veu. Amb una gran veu i una gran figura s'és un gran actor.

Jaume Borràs no ho és. Ni molt menys. Fins hi ha qui se'l pren en broma.

Per què?

Nosaltres li hem vist a Jaume Borràs interpretar obres d'una manera excellent. Entre elles recordem "L'aranya", d'Angel Guimerà. En aquesta obra, aquest actor era un model de sobrietat, de realitat.

Jaume Borràs podria ésser, si s'ho proposés, un dels més perfectes actors realistes. Sembla, però, que ell s'ha proposat tot el contrari: Jaume Borràs, avui com avui, és el més fantàstic dels nostres actors.

Jaume Borràs

Ell té una figura ampla i corpulent que requereix el gest lent i acompassat. Lent i acompassat, Jaume Borràs podria crear tipus magnífics. Llastimosament, no és així: Jaume Borràs, en comptes d'adoptar una "posse" correcta i sòbria, camina a grans gambades, fa anar els braços amb tanta violència que, més d'una vegada, algú ha temut

que se li escapessin del cos i anessin a parar a la sala d'espectacles.

Jaume Borràs salta, corre, es contreu, es torça, om-

plena l'escena, no s'està quiet un sol moment. I amb la veu fa el mateix. Podria treure d'ella, si la jugués amb cura, amb discreció, grans efectes. Però la veu de Jaume Borràs salta, corre, es retorça, s'ofega en un *pianissimo*, esclata en un *fortissimo*.

I és que Jaume Borràs és home de tot o res, de faixa o caixa. Ell no coneix les mitges tintes. I, si les coneix, no vol conèixer-les. A ell li han dit, segurament, que és un actor de temperament. A Catalunya és té una idea equivocada del que ha d'ésser un actor de temperament. A Catalunya, temperament vol dir crit, bruel, empena, violència, trencadissa i altres excessos.

Tot això fa que el treball d'aquest actor, que podria resultar tan estimable—perquè no li manca cap de les condicions degudes—caigui, moltes vegades, en el més gran grotesc. I això és llastimós. Si Jaume Borràs posés fre a la veu i al gest, seria un dels nostres millors actors.

No sabem si Jaume Borràs, com Martori—que llegeix Lénormand, segons diu, i Renan, no ens han dit si en francès—llegeix. La lectura és molt convenient a l'actor. La lectura podria fer de Jaume Borràs, que avui és un impulsiu, un reflexiu.

Perquè, avui com avui, Jaume Borràs serà un actor de tantes condicions com vulguin, però, llastimosament, confon l'escenari amb la pista d'un circ.

AQUEST NUMERO HA ESTAT

REVISAT PER LA

CENSURA GOVERNATIVA

AL·LEGORIA DE JUNY

Per al segador, amb les estiuejadores boniques, un nou suplici de Tàntal

AL·LEGORIA DE JUNY

El juny s'ha endut les cireres vermelles
i en saltar de la branca li hem sentit di:
"Me n'he emplenat les mans i les orelles
i em les menjaré totes pel camí!"

El juny és un marrec molt entremaliat
que no s'encanta gaire en les coses,
i passant pel camí esgrana el blat
i esfulla les roses.

Després veu llenya seca i l'arreplega
i en fa mil fogarals,
i en posa brases als llavis de la noia temorega
i encén les venes d'ardències estivals.

El juny aixeca innúmeres garberes:
ha vist la terra jove, en bell esclat,
i agafant-li dels blats la cabelleres
les hi ha tallat.

Es un marrec que cada any passa;
duu un clavell roig als llavis i diu que és segador,
i quan se'n va us dóna una mirada lassa,
que us deixa una calor!...

Ara, en fugir, li he dit: "Tu, bordegàs,
on vas tan aviat?"
i m'ha respost: "Em cal apretà el pas!
Hi ha molts camps de blat cap a l'eternitat!"

SALVADOR PERARNAU

L'IMBECIL

M'havien dit: "Es un imbècil, però no és dolent. Cal ésser gentil amb ell." Anava ben vestit, potser una mica massa. En veure'l, jo anava repetint: "Cal ésser gentil amb ell..." La meva decisió fou presa i vaig posar-me al pinacle de la gentilesa.

No us penseu, però, que fes un acte d'hipòcrita polidesa, sinó que jo m'havia dit: "Cal fer-te creditor de la simpatia del pròxim. Hom jamai sap ço que un home porta amagat. En les profunditats del més banal hi ha un retracte en el que s'hi abriga una noblesa inesperada. Hi ha éssers que no són fets per expressar i altres que, per timidesa, i també per una cortesia mal entesa, parlen i pensen de la mateixa manera que saluden, amb el sol desig de no estranyar i de conformar-se als rituals de la societat. Serven, en llur fons, una vanitat vagorosa que és el refugi

personal, molt dolç de descobrir i de fer brollar a la ra-sant..."

Aquestes eren les meves disposicions benèvoles. Hi ha molta gent que té vagues idees i molts prejudicis, però això dorm en ells com un jaç profund rarament estovat i sobre el qual es sobreposen llurs emocions. El meu cas sols es nodria de la seva inbecillitat. Si hagués estat callat, haurien pogut fer-lo ambaixador o bé general en cap, però era un xerraire, un papagai. La bestiesa s'exhalava d'ell com una olor natural, i cada vegada que parlava, jo em deia: "Sí, sí, és això!" Sentia un plaer malsà en retrobar, en cada una de les seves paraules, el signe de la bestiesa, car molt sovint no som més que bèsties fragmentàriament, per ignorància, per distracció o per covardia. Però ell posseïa la bestiesa com un sant la virtut, i ja li havia disposat aquesta mena d'indulgència que els metges savis reserven a aquells malalts que els presenten un cas bonic, digne d'estudi.

Parla de la crisi, del comunisme, dels llibres, del teatre, del camp i de la ciutat. Te el do d'abastar els cims i la costum de manífassejar ço que els cretins de bona companyia tenen per idees generals. Aquesta costum és desenrotllada amb la instrucció secundària, per la vella cultura dels col·legis on sols s'hi ensenya la comptabilitat com a norma primordial de vida, i els que posseeixen aquesta cultura d'escriptori tenen l'audàcia de recriminar als primerencs, als aprenents, la senzillesa de llurs raonaments, perquè aquests no coneixen el panxacontentisme dels que tenen a sobre. En aquest sentit, la bestiesa aburgesada té un caràcter de classe i no cal no ésser burgès per a estar preservat d'aquesta malura paral·lela a la ximpleria, amb tot i haver-hi una bestiesa burgesa i una altra que només en va abillada, molt aparent entre els egoistes o bé entre els que han rebut la instrucció elemental i que han restat enlluernats enfront de les fórmules que gronxaren els seus somnis d'escolar.

Jo admirava el meu imbècil egoista. Em recitava tot el que havia llegit al diari. Era el receptacle de sanes propagandes, però va tenir la imprudència d'interrogar-me, car jo, per a ell, també sóc quelcom original, i no vaig tenir la força del menyspreu que és necessari per a no respondre.

Una cortesia interior, una cortesia humana, que és el contrari de la cortesia, em compellia a temptar l'impossible.

Volia que aquest home copsés les seves idees i no les meves, que donés un sentit als mots que pronunciava, guspires del seu propi sentit. Volia que compregués que els mots no eren encerts sons, sinó penjarelles nostres. Li hauria arrencat la roba que el vestia i ni tan sols s'hauria escandalitzat. Va defensar-se agafant armes de l'arsenal de les veritats revelades que posseeix el més insignificant lector d'"El Progreso" i el més savi escorcollador de llibres nius.

—Què em contestes, eh?—va dir-me.

Vaig convèncer-me de què la Bestiesa en persona era al meu davant i vaig afirmar:

—Per a què us pogués respondre caldria un miracle: que no fóssiu imbècil.

VELL FAUNE

EPITAFI CANÍ

El poeta Byron, en 1808, féu alçar un monument, en el seu jardí de l'Abbaye, al seu gos Bobswan, la fidelitat del qual, va poder trobar més admirable que la dels seus amics. Vet ací traduïda, la inscripció que Byron féu gravar en aquest monument:

“Era un gos de Terra Nova que posseïa la bellesa sense la vanitat, la força sense la insolència, el coratge sense la ferotgia, totes les virtuts dels homes sense els seus vicis, l'únic amic que m'ha estat dat de conèixer.

ELDORADO

“La vida es màs” és una comèdia d'Eduard Marquina, la qual ha estat acollida per públic amb sincers i merescuts aplaudiments.

No té la força ni la bellesa d'"El pavo real", de "La ermita, la fuente y el río", de "Fruto bendito". Però s'escolta amb molt gust, amb molt interès; té moments en què s'aconsegueix una bella teatralitat, una emoció pura; hi han figures molt ben traçades.

I és que una obra d'Eduard Marquina sempre ha d'ésser una cosa digna de respecte i d'atenció.

La interpretació força bé per part dels senyors Thuiller i Capilla i les senyores Pino i Guerrero.

TIVOLI

“El señor Adrián, el primo, o que malo es ser bueno”, és un d'aquests sainets a què ens té acostumats el senyor Arniches. Alguns d'aquests sainets, com “Los caciques”, “Es mi hombre” i “La chica del gato”, té un gran valor.

“El señor Adrián, el primo...” és un dels bons sainets d'Arniches, malgrat recordar altres escenes i tipus d'altres sainets. Amb els elements de sainet pròpiament dit i de melodrama del més truculent, Arniches aconsegueix una obra plena d'interès, de gràcia i d'emoció.

Molt bé la interpretació, per part d'Ortas i Zorrilla.

BARCELONA

Dues obres noves: “La eterna invitada”, dels senyors La Cuesta i Luca de Tena, i “Lola y Loló”, del senyor Fernández del Villar.

Encara que dispars en apariència, les dues, “La eterna invitada” i “Lola y Loló”, pertanyen al mateix gènere: comèdia blanca, per a famílies. Comèdia sense suc ni bruc, en la que no cal escoltar ni mirar a l'escenari... ni tan sols anar al teatre.

Amb aquesta mena d'obres no es va enlloc.

COMIC

Altra vegada tornem a tenir Manuel Sugañes entre nosaltres. Ja és una sort.

Ha debutat amb una selecció de quadros de revistes anteriors que titula “Pout-Pourri”.

I, de propina, hi ha afegit uns lleons. Lleons i tot! Això ja és el no va més!

GOYA

Amb “Santa Joana” s'ha acomiadat la companyia de Margarida Xirgu.

BOSC

Companyia de Lluís Calvo. El millor dels barítons, Marc Redondo. “Cançó d'amor i de guerra” amb decorat nou.

Ja no cal dir-ho: molt públic i molt èxit.

BOB

EL DEPORT

FUTBOL

Els socis del "Barça" i els de l'"Espanyol", són tan oposats en llur vida futbolística que, resulten els dos tipus clàssics de soci de cercle de futbol.

El del "Barça", acostuma a ésser panxut, té aspecte aburgèsat i generalment respira satisfacció. És home feliç.

En canvi, el de l'"Espanyol", sembla que pateixi de l'estómac. I és que, futbolísticament, no va tip. Fora del campionat, poques vegades veu jugar el primer equip; s'ha d'accontentar amb el "potente reserva". El primer és de viatge, fent "bolos" a tort i a dret per a poder guanyar-se la minestra.

El "Barça" és el botiguer; a tot hora l'establiment està obert per a rebre la parròquia. L'"Espanyol" és el clàssic viatjant: corre pobles i més pobles oferint la mercaderia.

I, és clar, el dia que el viatjant torna a casa, hi ha gran festa familiar; tot es vessa. Es maten pollastres; es veu vi ranci; es menja braç de gitano.

L'"Espanyol" diumenge va donar un tiberi a la família, als socis. Els va dir: avui no passareu amb sopes i seques; endrapareu a tall de restaurant de primer orde.

Jugà amb el "Sans" i presentà l'onze de les grans solemnitats, el qual apallisà a l'equip blanc-verd "con toda equidad y aseo".

Quatre a zero fou el resultat de l'encontre "Espanyol"- "Sans".

Es a dir, que els socis del club blanc-blau tingueren tiberi extraordinari i el pairen perfectament. Bon profit.

CICLISME

Dissabte, a Sans, tingué lloc una revetlla ciclista. Les "coques" anaren a càrrec de la prova de repesca del concurs inter-club, doncs lluitaren els representants del "Sans", "S. C. Català" i "Bordeta", amb tant braó, que els viratges es produïen molt sovint les "coques" de la diada, però que, en comptes d'ésser de llardons o pinyons, eren fabricades amb cicles, tubulars i cicleros.

Guanyà el "Sans" que, per tant, tornarà a fer-s'ho amb els imbatuts de la "A. C. Montjuich".

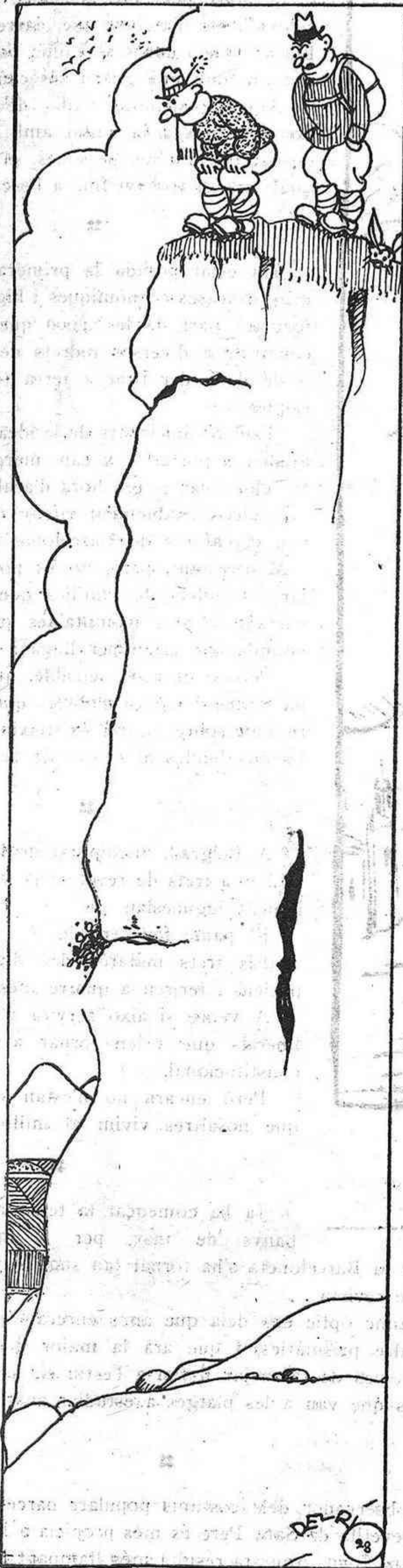
I els focs artificials correran a càrrec del "match" darrera motos. Els artefactes dels entrenadors ens obsequiaren amb una veritable traca; especialment el trasto de Rubio, feia uns pets atronadors.

Però mentre Rubio i Peña s'entretien en fer soroll de tro, barrejat amb llauna, Faura, portant l'Espanyol al darrera en convertí en brunzent piula, i fent solament un xiulet seguit i harmònic, començà a guanyar voltes i més voltes, deixant en molt mal lloc els "traquistes".

Buxadé, amb Pons agafat al rodet, féu el paper de corremates, que tan aviat gira rapidíssim com va tot xano-xano.

No cal dir que la victòria se l'emportà l'equip Espanyol-Faura.

També Senón sortí a defensar el dret diari que li val el braçal de persecució. Guanyà en quinze voltes el seu contrincant Valent.

PERILLS DE L'EXCURSIONISME

—Aquest és el lloc més perillós.

—Diga-m'ho a mi, que hi vaig conèixer la dona i la sogra.

JEPET

ES DE SAVIS CANVIAR DE PENSAR

...—Senyors, ara l'Amèrica és aquí!

Estem en plena digestió de la coca; la famosa coca de Sant Joan que vàrem ingerir fent un veritable esforç, com aquell que compleix una obligació; la sagrada obligació de protegir la indústria nacional.

✽

Ha estat coberta, al cap de dos anys, la subscripció iniciada per dotar un llit de l'Hospital de la Santa Creu, que ha de portar el nom del genial arquitecte Gaudí, amb motiu de l'anniversari traspassat a la Santa Casa.

Per fer el comput de la suma necessària mancaven encara

10.000 pessetes, les quals han estat donades molt senyorívolament, sense vanitoses exhibicions, per "dos germans, fills de Barcelona", els mateixos que, darrerament, van lliurar 13.000 duros al Clínic per a comprar ràdiom amb què guarir els cancerosos.

Aquests anònims "fills de Barcelona", honoren més a la ciutat amb la seva modestia, que moltes persones, el nom de les quals ens el trobem fins a l'escudella.

✽

Ha estat posada la primera pedra d'un grup de cases econòmiques i higièniques que formarà part de les 4.000 que hom pensa construir a diversos indrets de la ciutat, a fi de poder tirar a terra totes les barraques.

Tant els iniciadors de la idea com els que ajuden a portar-la a cap, mereixen el nostre elogi, car ja era hora d'acabar amb l'espectacle veritablement rífeny que presentaven els afores de Barcelona.

Mentrestant, però, no es podrien hostatjar els milers de famílies que viuen a les barraques, als incomptables pisos de l'Eixample que estan per llogar?

Perquè és molt sensible, que, mentre hi ha tantes dotzenes d'obriers que han de viure l'un sobre l'altre, existeixin tantes habitacions buides al centre de la ciutat.

✽

A Belgrad, un diputat de la majoria, va acabar a trets de revòlver la sessió del Parlament iugoeslau.

El pànic fou terrible.

Els trets mataren dos diputats de l'oposició i feriren a quatre més.

A veure si això servirà d'escarment als liberals que volen tornar a la normalitat constitucional.

Però encara no n'estan convençuts de què nosaltres vivim al millor dels mons?

✽

Ja ha començat la temporada oficial de banys de mar, per la qual cosa la platja de la Barceloneta s'ha tornat tan suggestiva com un escenari de revista.

Un amic òptic ens deia que anys enrera esperava l'hivern per vendre prismàtics, i que ara la major demanadissa d'aquestes eines de tafanejar li fan a l'estiu els parroquians respectables que van a les platges a estudiar anatomia femenina.

✽

Un observador dels costums populars barcelonins assegura que la revetilla de Sant Pere és més propícia a la grimègia que la de Sant Joan. Aquesta resulta més llampant i més sorollosa, però entre el jovent que surt a divertir-se per les muntanyes, no es fa més que gastar pólvora en salves i quedar en tornar-se a veure per Sant Pere.

Es per això que la segona revetilla resulta més silenciosa i més apagada de color; perquè el tribut a l'amor és més efectiu;

BEN DIT I MAL COMPRES

- Una "butaca".
 —"Usted es Ortiz?"
 —No, senyor. Sóc Pau Rafeques.

LES APARIENCIES

- Ai, doctor, que m'estic morint.
 —De resultes...?
 —D'haver begut massa la nit de Sant Joan. Com se'n diu d'aquest mal?
 —Torrada.

és una revetlla de vodevil, el que el podríem dir revetlla de Santpere-Bergés.

**

Els còmics de la Rambla estan molt contents perquè ha corregut el rumor de què per Tots Sants l'Ajuntament pensa donar una extraordinària representació de "Don Juan Tenorio" a la Plaça de Catalunya.

Hom diu que la col·locació d'aquelles estàtues no té altre objecte que preparar la decoració del cementiri.

**

Els peixeters han demanat a l'Ajuntament que prohibeixi la venda de peix a les botigues situades fora dels mercats.

No comprenem l'interès que hi tenen; com no sigui la temença de què a les botigues hi vengui peix fresc...

Si és per això, ja poden estar tranquils, que avui de miracles no se'n fan.

**

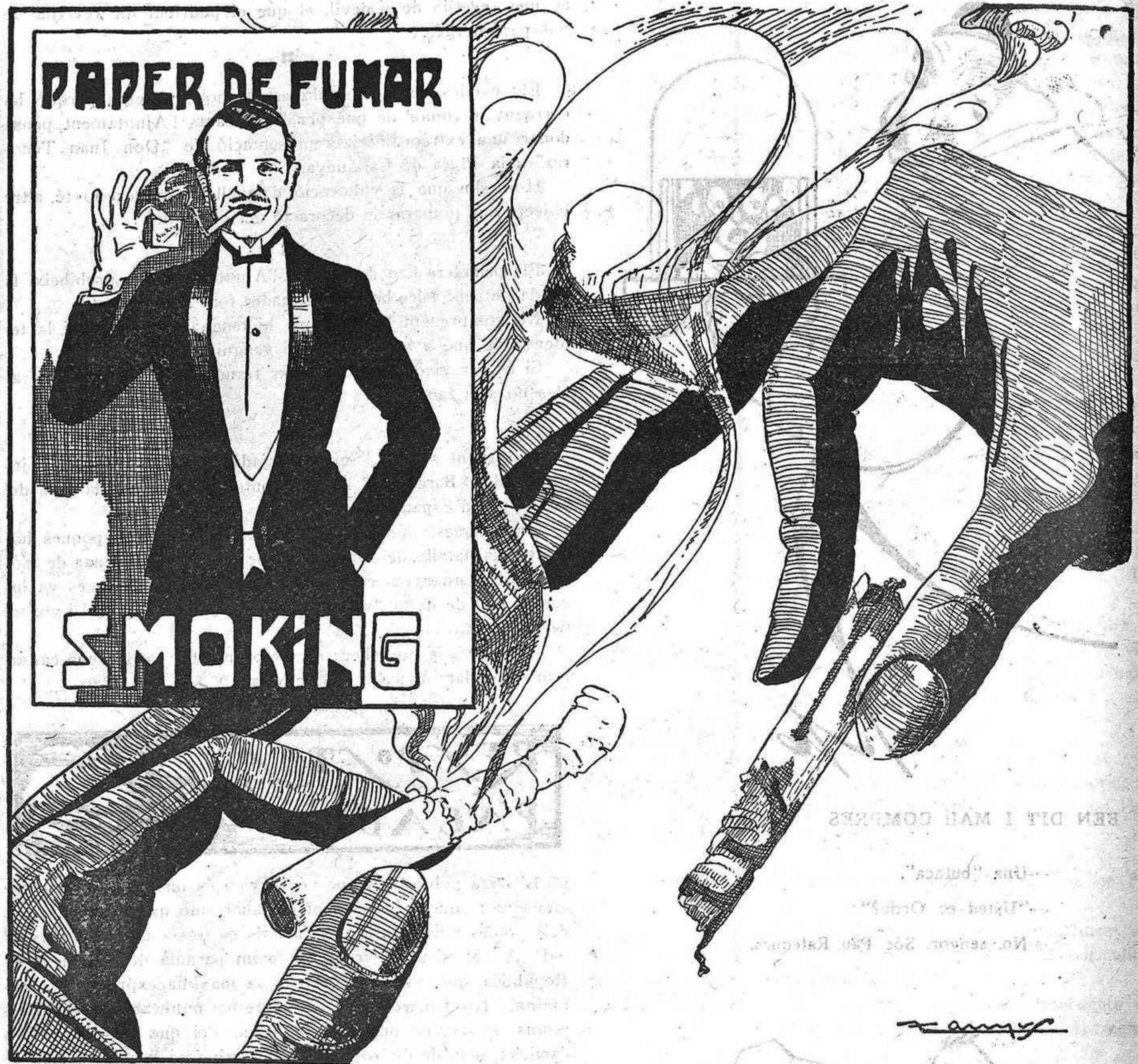
Ja tornem a tenir l'ànima penjada en un fil. Els braus jugadors del "Barcelona" són a disputar altra vegada la final del campionat d'Espanya.

Quan aquest número surti al carrer, mancaran poques hores per la batalla de Santander, que ens ha d'emplenar de glòria, tant si guanyem com si perdem, puix no en va es va inventar allò de de la "victoria moral", que és el premi i consol de la derrota.

Nosaltres, ja ho sabeu: en un o en altre cas no ens cansarem de cridar: Visca el "Barcelona"!

L'afarta pobres: El que vós envieu és una poca-solta sense atenuants; ¿què més podríem demanar sinó que tots els jutges dels pobles i fins els de les capitals es fessin un tip de llegir?
 —P. A., Monistrol: Nosaltres tenim paraula de President de República, que, avui per avui, és la màxima expressió de formalitat. No trigareu gaire a veure-ho publicat.—Sents: Dels ninots, en veureu publicat més d'un. Pel que fa referència a l'articlet, hem de dir-vos que l'heu escrit sota la preocupació de fer-ho massa bé i us ha sortit una cosa ensopida. Li sobra filosofia i la manca espontaneïtat. Proveu de fer altres coses menys transcendents.—Sallenyac: Això de dir-li "vigilant" a la lluna, fins emprant la forma poètica ens podria portar una reclamació de l'Observatori Fabra. Anirà al cove. Qui ho havia de dir: la lluna en un cove!—V. i F.: No ens agrada tant com l'altre, però el publicarem.—R. C.: No us podem assegurar la publicació, car de versos en tenim un magatzem que espera torn i els vostres no són dels millors.—Palmirus: No li acabem de veure la gràcia. Això no vol dir que en altra ocasió pogueu estar més afortunat.—A. C.: Ho trobem massa fluix, però creiem que podeu fer coses de més empena.—M. P.: El vostre treball sembla més aviat una correspondència per a "Les Notícies". No és això el que necessitem.—P. G.: Ens sembla que vostè està més identificat amb el "Brusi" que amb L'ESQUELLA DE LA TORRATXA. Quan s'hagi fet càrrec de què aquest periòdic està fet perquè la gent no s'hi encaparris massa, torni a enviar quelcom, doncs no ho fa malament.—Un infussori: Entra en carter.—J. Ciutat: Sí, efectivament; és tracta d'una confusió que va patir l'articulista. Ja li hem estirat les orelles.

Es un inconvenient una cigarreta que es consumeixi amb rapidesa, sense donar temps de assaborir-la. Es malgasta el tabac inútilment, les cendres cauen amb facilitat damunt del vestit del fumador, damunt la taula de treball, etc.

Es un inconvenient una cigarreta que s'apagui amb freqüència, havent d'encendre-la diverses vegades. Produeix cendres negres, i el tabac perd bona part dels seus sabor i aroma.

Aquets defectes queden eliminats empleant el **PAPER DE FUMAR** aquestes raons que ha sigut el més ben acollit pels fumadors intel·ligents.

SMOKING

de combustió lenta, sabor agradós, molt resistent i fi. Es per

Llibreria Espanyola d'Antoni López ♦ ♦ Rambla del Mig, 20, Barcelona

TELÉFON A. 4115

VERNEY D'ORIANI

¿QUIERE V. GANARSE UN SOBRESUELDO?

PEQUEÑOS TRABAJOS Y TAREAS
FÁCILES CON QUE APROVECHAR
UNAS HORAS ENTRETENIDAS
Y REMUNERADAMENTE :: :

Un tomo 8.º Ptas. 3

PERE COROMINAS

La Mort d'En Joan Apòstol

Preu: 3 ptes.

El Arte en España

Ediciones de vulgarización

1. La Catedral de Burgos.
2. Guadalajara. Alcalá de Henares
3. La casa del Greco.
4. Real Palacio de Madrid.
5. Alhambra I.
6. Velázquez en el Museo del Prado
7. Sevilla.
8. Escorial I.
9. Monasterio de Guadalupe.
10. El Greco.
11. Aranjuez.
12. Monasterio de Poblet.
13. Ciudad Rodrigo.
14. Goya en el Musea del Prado.
15. La Catedral de León.
16. Palencia.
17. Alhambra II.
18. Valladolid.
19. Museo de Pinturas de Sevilla.
20. Catedral de Sigüenza.
21. Ribera.
22. Escorial II.
23. Zaragoza I.
24. Zaragoza II.
25. Catedral de Toledo.

Precio de cada
tomo: 2 Ptas.

CATALANS IL·LUSTRES

RETRATS I BIOGRAFIES

Preu: 5 Pessetes

NOTA.—Tothom qui vulgui adquirir qualsevol de dites obres, remetent l'import en lliurances del Gir Postal o bé en segells de franqueig al llibreter Antoni López, Rambla del Mig, 20, Barcelona, la rebrà a volta de correu, franca de ports. No responem d'extravios si no es remet, a més, 30 cèntims per a certificat. Als corresponsals se'ls atorga rebaixes.

CASAMENT PER AMOR

—I m'has deixat per casar-te amb aquest negre?
—Sí, però amb ell només hi surto de nits.